

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту
Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки

назва кафедри
професор Сокольська Т.В.
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

« 20 » листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ
ПОСЛУГ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Виконала: Даценко Тетяна Валеріївна
прізвище, ім'я, по батьковій

підпис

Керівник: професор Сокольська Тетяна Вікторівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батьковій

підпис

Рецензент: професор Гринчук Юлія Сергіївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батьковій

підпис

Я, Даценко Тетяна Валеріївна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023

АНОТАЦІЯ

Даценко Тетяна Валеріївна. Удосконалення механізму надання адміністративних послуг в сфері охорони здоров'я

Досліджено теоретико-методологічні засади надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я, місце і роль сервісної політики держави; нормативно-правове забезпечення цього процесу; проаналізовано стан медичної реформи та проведено оцінку механізмів надання адміністративних послуг в сфері охорони здоров'я України; проведено діагностику форм, методів діяльності надавачів таких послуг; проаналізовано результати співпраці в галузі охорони здоров'я між Європейською комісією та Міністерством охорони здоров'я України; вивчено світові моделі розвитку медичної сфери.

Використано методичні підходи, методи: загальнонаукові – гіпотези, синтезу, порівняння, класифікації, аналізу, індукції, дедукції – використані для дослідження сутності дефініції адміністративних послуг в т.ч. у сфері охорони здоров'я, дослідження їх ознак, та особливостей механізму надання в Україні, соціологічний, системний, структурно-функціональний; загальні логічні методи теоретичного аналізу (аналіз, узагальнення, абстрагування, порівняння); порівняльно-історичний, що дозволяє проаналізувати різні форми публічного адміністрування як саморегуляції соціальної системи; діалектичний, що дає можливість розглянути розвиток публічного адміністрування у взаємодії з оточуючим світом та особистістю, методи обробки отриманих емпіричних даних, які представлені у вигляді таблиць та рисунків.

Системно-структурний аналіз використано для характеристики системи суб'єктів надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я, а також для виявлення стану правового регулювання процесу їх надання, аналізу реформи в медичній галузі.

Виявлено, що в Україні, як і в багатьох країнах світу, відбувається переосмислення сутності та призначення держави як соціально-політичного механізму регулювання суспільних відносин, основною стратегічною метою якої має бути благополуччя і добробут громадян. Адміністративні послуги у сфері охорони здоров'я є одним із різновидів публічних послуг і є результатом здійснення владних повноважень уповноваженим суб'єктом, який реалізує публічні функції у сфері охорони здоров'я та відповідно до закону й за заявою фізичної або юридичної особи забезпечує юридичне оформлення набуття, зміни чи припинення прав та/або обов'язків такої особи.

Зроблено висновок, що механізм надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я визначається як регламентація відповідно до норм діючого права організації роботи органів публічного управління з розгляду заяви споживача стосовно реалізації рішення відповідного органу, яке спрямоване на забезпечення особистих прав, інтересів або обов'язків.

Пріоритетними завданнями ефективної політики у сфері впровадження дієвих механізмів надання адміністративних послуг є: подальша децентралізація повноважень з надання адміністративних послуг; розвиток мережі «єдиного вікна»; запровадження стандартів ISO 9001; впровадження сучасних е-технологій у діяльність всіх складових публічного управління; залучення громадян-споживачів послуг до контролю та внесення пропозицій щодо якості надання адміністративних послуг, постійне вдосконалення методики моніторингу та оцінювання якості надання адміністративних послуг.

Трансформація системи надання адміністративних послуг органами публічної влади може відбуватися за допомогою різних підходів (комплексного, процесного, ресурсного, клієнтоорієнтованого тощо). Найбільш ефективними організаційними механізмами надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я в Україні є різні інструменти налагодження електронної взаємодії, засоби реінжинірингу державно-управлінських процесів, куди входить Концепція управління взаємовідносин з клієнтами.

Одержані результати можуть бути використані при формуванні Стратегії розвитку системи охорони здоров'я в Україні та в діяльності органів надання медичних послуг

Кваліфікаційна робота магістра містить 88 сторінок, 1 таблиця, 6 рисунків, список використаних джерел із 71 найменувань, 1 додаток.

Ключові слова: адміністративні послуги, медична реформа, охорона здоров'я, медична сфера, сервісна політика, нормативно-правова база, європейські моделі, механізм надання адміністративних послуг, публічно-сервісна діяльність.

ANNOTATION

T. Datsenko. Improving the mechanism of providing administrative services in the field of health care

It has been investigated the theoretical and methodological principles of providing administrative services in the field of health care, the place and role of the service policy of the state were studied; regulatory and legal support of this process; the state of the medical reform was analyzed and the mechanisms for providing administrative services in the field of health care in Ukraine were assessed; diagnosis of the forms and methods of activity of the providers of such services was carried out; the results of cooperation in the field of health care between the European Commission and the Ministry of Health of Ukraine were analyzed; world models of the development of the medical field.

It has been used methodical approaches, methods general scientific - hypotheses, synthesis, comparison, classification, analysis, induction, deduction - used to study the essence of the definition of administrative services, including in the field of health care, the study of their features and features of the provision mechanism in Ukraine, sociological, systemic, structural and functional; general logical methods of theoretical analysis (analysis, generalization, abstraction, comparison); comparative-historical, which allows analyzing various forms of public administration as self-regulation of the social system; dialectical, which gives an opportunity to consider the development of public administration in interaction with the surrounding world and the individual, methods of processing empirical data, which are presented in the form of tables and figures.

System-structural analysis was used to characterize the system of entities providing administrative services in the field of health care, as well as to identify the state of legal regulation of the process of their provision, analysis of the reform in the medical field.

It was revealed that in Ukraine, as in many countries of the world, the essence and purpose of the state as a socio-political mechanism for regulating social relations, the main strategic goal of which should be the well-being and well-being of citizens, is being rethought. Administrative services in the field of health care are one of the types of public services and are the result of the exercise of authority by an authorized entity that performs public functions in the field of health care and, in accordance with the law and at the request of a natural or legal person, ensures the legal registration of the acquisition, changes or termination of the rights and/or obligations of such a person

It has been concluded that the mechanism for providing administrative services in the field of health care is defined as regulation in accordance with the norms of the current law of organizing the work of public administration bodies for consideration of the consumer's application regarding the implementation of the decision of the relevant body, which is aimed at ensuring personal rights, interests or obligations.

The priority tasks of an effective policy in the field of implementation of effective mechanisms for the provision of administrative services are: further decentralization of powers for the provision of administrative services; development of the "single window" network; introduction of ISO 9001 standards; implementation of modern e-technologies in the activities of all components of public administration; involving citizen-consumers of services in monitoring and making proposals regarding the quality of administrative services provision, constant improvement of the methodology of monitoring and evaluating the quality of administrative services provision.

The transformation of the system of providing administrative services by public authorities can take place with the help of various approaches (complex, process, resource, client-oriented, etc.). The most effective organizational mechanisms for the provision of administrative services in the field of health care in Ukraine are various tools for establishing electronic interaction, means of reengineering state-management processes, which includes the concept of customer relationship management.

The results can be used can be used in the formation of the Strategy for the development of the health care system in Ukraine and in the activities of the bodies providing medical services

The master's qualification work contains 88 pages, 1 table, 6 figures, the list of the used sources from 71 names, 1 appendices.

Keywords: administrative services, medical reform, health care, medical sphere, service policy, legal framework, European models, mechanism for providing administrative services, public service activity.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	8
1.1. Теоретичні основи публічно-сервісної діяльності держави	8
1.2. Сервісна функція публічної адміністрації в контексті модернізації механізмів надання послуг	19
1.3. Адміністративні послуги, їх змістові характеристики та особливості надання в сфері охорони здоров'я	26
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	34
2.1 Загальна характеристика КНП «Ставищенська лікарня»	31
2.2. Результати діяльності надавачів адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я	35
2.3 Стан медичної реформи та оцінка механізмів надання адміністративних послуг в Україні	47
Висновки до розділу 2	54
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	55
3.1. Співпраця в галузі охорони здоров'я між Європейською комісією та Міністерством охорони здоров'я України	55
3.2. Реформа фінансування охорони здоров'я в Україні та її вплив на якість надання адміністративних послуг в цій сфері	58
3.3. Аналіз світових моделей розвитку медичної сфери для удосконалення механізму надання адміністративних послуг в Україні	65
Висновки до розділу 3	72
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	78
ДОДАТКИ	86

ВСТУП

Актуальність досліджень. Жахи війни, відставання України від високорозвинених країн світу за показниками рівня тривалості життя та смертності; відсутність своєчасної та стандартизованої інформації про пацієнта у лікарів; використання закладами охорони здоров'я неефективних інструментів, що пов'язано з веденням великої кількості паперових форм медичної документації; фрагментарність інформації про стан здоров'я пацієнта; обмежена доступність медичних послуг; непрозорість системи в т.ч. при наданні адміністративних послуг в сфері охорони здоров'я та корупція тощо нині є ключовими проблемами сфери охорони здоров'я України. В такій ситуації одним із пріоритетних напрямів модернізації публічного управління та адміністрування в нашій державі є вдосконалення сфери надання адміністративних послуг на основі втілення концепції сервісної держави через зміну підходу до управління, трансформацію засад відносин між публічними органами і громадянами. При цьому ключовим має бути служіння органів публічної влади та державної політики людині, а важливою функцією публічних установ та державних інституцій – надання якісних, в т.ч. адміністративних послуг громадянам. Тобто у процесі становлення України як вільної, високодемократичної держави у аспекті наближення громадян до публічної адміністрації та практичної реалізації європейських принципів і стандартів, публічно-сервісна діяльність має відігравати одну із провідну ролей. Досить важливим при цьому є створення державою сприятливих умов для реалізації права людини на охорону здоров'я в т.ч. через прозорі механізми надання адміністративних послуг в цій сфері.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні та практичній реалізації механізму удосконалення надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я.

Об'єкт дослідження – надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я.

Предмет дослідження – адміністративні послуги у сфері охорони здоров'я.

У кваліфікаційній роботі магістра застосовані загальнонаукові і спеціальні методи дослідження, зокрема формально-логічний, соціологічний, системний, структурно-функціональний; загальні логічні методи теоретичного аналізу (аналіз, узагальнення, абстрагування, порівняння); порівняльно-історичний, що дозволяє проаналізувати різні форми публічного адміністрування як саморегуляції соціальної системи феноменологічний, що дозволяє досягнути сутність феномена публічного адміністрування як складного суперечливого феномена, що розвивається «зі знаком плюс» і «зі знаком мінус»; діалектичний, що дає можливість розглянути розвиток публічного адміністрування у взаємодії з оточуючим світом та особистістю, методи обробки отриманих емпіричних даних, які представлені у вигляді таблиць та рисунків.

Загальнонаукові методи – гіпотези, синтезу, порівняння, класифікації, аналізу, індукції, дедукції – використані для дослідження сутності дефініції адміністративних послуг в т.ч. у сфері охорони здоров'я, дослідження їх ознак, та особливостей механізму надання в Україні.

Системно-структурний аналіз використано для характеристики системи суб'єктів надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я, а також для встановлення виявлення стану правового регулювання процесу їх надання, аналізу реформи в медичній галузі.

Аналітичний метод та абстрактно-логічний методи – для теоретичних узагальнень і формулювання висновків та рекомендацій.

Інформаційними джерелами написання кваліфікаційної роботи магістра були Закони України, інші нормативно-правові акти; звітно-аналітичні та статистичні дані Державної служби статистики України, Міністерства охорони здоров'я України, Державної служби України з лікарських засобів, Державної санітарно-епідеміологічної служб, ДП Державного підприємства «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України, Некомерційного КП «Ставищанська лікарня» Ставищанської селищної ради Білоцерківського району Київської області та ін.; результати наукових досліджень тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко А. І. Сутність публічно-сервісної держави в механізмі захисту прав і свобод людини й громадянина. *Jurnalul Juridic național: Teorie și Practică*, 2(2), С. 9–12.
2. Бакумов О. С. Реалізація концепту «держава у смартфоні» як напрям підвищення юридичної відповідальності держави в сучасній Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 4(29) Том 1, 2019.С.5-22.
3. Туркова О. К. Сервісна спрямованість надання адміністративних послуг в Україні: процедурні аспекти. *Право і суспільство*. 2015. № 5/2, ч. 3. С. 189–194.
4. Європейська соціальна хартія. Страсбург, 3 травня 1996 року. Редакція від 07.09.2016. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text.
5. Клімушин П. С., Спасібов Д. В. Концепція сервісно-орієнтованої держави в контексті модернізації публічного управління. *Теорія та практика державного управління* 2(57)/2017.С.1-8.
6. Місюра В.Я. Сервісна сутність державної політики як основа модернізації державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. № 12. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=933>
7. Мусаєва С.С., Заєць О.М. Реалізація публічно-сервісної діяльності підрозділами превентивної діяльності у забезпечення публічної безпеки і порядку в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2018. С.53- 56.
8. Соколов А. В. Передумови та особливості реалізації моделі «сервісної» держави у системі державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток* № 1, 2013. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=898>.
9. Омелян О. Публічно-сервісна діяльність як спосіб реалізації сутності сервісної держави. *Конституційне право. Адміністративне право і процес. Фінансове право. Інформаційне право. Міжнародне право*.С. 76-81.

10. В *Петроє О. М.* Соціальний діалог у державному управлінні: європейський досвід та українські реалії. К. : НАДУ, 2012. 304 с.
11. Юзькова О. І. Особливості сервісно-орієнтованого підходу у формуванні інноваційного лідерства в державному управлінні в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. № 16. 2019. С.101-106.
12. Біла В. Особливості адміністративно-договірних відносин за участю органів Державної податкової служби. *Радник: укр. юрид. портал*. URL: <http://radnuk.info/pidrychnuku/adminpravo/493-stetsenko/21399-2012-06-19-22-07-49.html>.
13. Васильєва Н. В. Сервісна держава: різноманітність розуміння та проблемність побудови. *Університетські наукові записки*. 2017. № 61. С. 279–288. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2017_1_30.
14. Євсюкова О.В. Концепція сервісно-орієнтованого розвитку держави на засадах формування механізмів управління процесами сервісного спрямування органів публічної влади. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. Випуск 5. 2018. С. 46-52. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2018/5-2018/12.pdf>.
15. Бовкун О.А. Теоретико-концептуальні засади класифікації публічних послуг в умовах сервісно-орієнтованого розвитку держави. *Економіка та суспільство*. Випуск № 37. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1218/1173>.
16. Мариняк Н. М. Адміністративна послуга та її співвідношення з суміжними поняттями. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2131/vnulpurn201582412.pdf>.
17. Сороко В.М. Надання публічних послуг органами державної влади. К., 2008.
18. Поняття, ознаки, види адміністративних послуг. <http://politics.ellib.org.ua/pages-3784.html>.
19. Діденко С. В., Мкртчян Р. С. Теорія та історія адміністративних послуг в Україні. *Юридичний вісник* 2 (51) 2019. С.70-76.

20. Записний Д.Ю. Історія становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг в Україні. Public administration aspects. № 8 (34) серпень 2016.С.16-24.

21. Білоус В.Т., Буханевич О.М. Деякі питання становлення інституту адміністративних послуг в Україні на підзаконному рівні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2016. № 837. С. 23-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_837_5.

22. Тимощук В. Адміністративні послуги: посібник / Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». Київ: ТОВ «Софія-А», 2012. 104 с.

23. Космідайло І. В. Державні послуги: місце в системі державного управління та їх класифікація. Ефективна економіка № 7, 2012. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1250>

24. Телицька В. Практика надання адміністративних послуг населенню органами влади в Німеччині та Польщі. Державне управління. URL:http://www.economy.in.ua/pdf/6_2012/34.pdf.

25. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 верес. 2012 р. № 5203-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.

26. Соловйова О.М. Адміністративні та публічні послуги як віддзеркалення сервісної функції публічної адміністрації. Юридичний науковий електронний журнал. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2022/65.pdf.

27. Руденко О.В. Адміністративні послуги: сутність та поняття. «Молодий вчений». № 12.1 (40). грудень, 2016.С. 611-614.

28. Ніколаєнко К. В. Сутність та ознаки адміністративних послуг. URL: <http://radnuk.info/pidrychnuku/admin-pravo/495-butyak/21396-2012-06-19-22-03-01.html>.

29. Музика-Стефанчук. О.А., Отрадна О. О., Данченко Т. В., Музика Л. А., Савенкова В. Г. Публічні адміністративні послуги у сфері охорони здоров'я. Запоріжський медичний журнал. Том 22, № 2(119), березень-квітень 2020.С. 261-266.

30. Омельченко А.В. Адміністративні послуги у сфері охорони здоров'я. Наукові записки. серія: право. Випуск 12.2022.С.253-258.

31. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.11.2011 № 826 «Про запровадження надання адміністративних послуг Міністерством охорони здоров'я України за принципом "Єдиного вікна". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0826282-11#Text>.

32. Єдине вікно. Міністерства охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/edine-vikno>.

33. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.12.2011 р. № 986 «Про затвердження стандартів надання адміністративних послуг Міністерством охорони здоров'я України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0404-12?lang=uk>.

34. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 р. № 765 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2012 р. № 1216). Редакція від 28.04.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-97-%D0%BF#Text>.

35. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, ст.158. Редакція від 09.07.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.

36. Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267. Редакція від 01.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>.

37. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 06.11.2006 р. № 739. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-06#Text>.

38. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09.10.2000 р. № 247 (у редакції наказу МОЗ України від 14.03.2006 р. № 120). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0004-01#Text>.

39. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2009 р. № 114. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-2009-%D0%BF#Text>.

40. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 446 від 22.02.2019 р. «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0293-19#Text>.

41. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.08.2009 р. № 588. Редакція від 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0895-09#Text>.

42. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 18.08.2014 р. № 574. Редакція від 01.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1097-14#Text>.

43. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14 липня 2023 року № 1269. URL: https://moz.gov.ua/uploads/9/47902-nakaz_1269.pdf.

44. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267 «Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України». Із змінами і доповненнями від 24 січня 2020 року № 90. URL: https://moz.gov.ua/uploads/3/19023-dn_20200218_385_dod.pdf.

45. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 4, ст.19. Редакція від 28.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

46. Закон України «Про лікарські засоби». Прийняття від 28.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20#Text>

47. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 29, ст. 228. Редакція від 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>

48. Наказ МОЗ України від 17.11.2016 № 1245. Редакція від 17.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1619-16#Text>.

49. Наказ МОЗ України від 15.06.2020 № 1391 (автентичність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-20#Text>.

50. Наказ МОЗ №384 від 26.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0384282-22#Text>

51. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 року № 471 у 2022 році 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/471-2022-%D0%BF#Text>.

52. Ковтонюк П., Корчак Т. Кризь війну: що відбувалось із системою охорони здоров'я. URL: <https://life.pravda.com.ua/health/2023/04/3/253632/>

53. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації пілотного проекту щодо долучення клінічної лікарні “Феофанія” Державного управління справами до надання медичної допомоги за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення». від 3 березня 2023 р. № 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/184-2023-%D0%BF#Text>

54. Постанова кабінету міністрів України «Деякі питання оплати праці працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я» від 13 січня 2023 р. № 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/28-2023-%D0%BF#Text>.

55. Закон 2347-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги» від 1 липня 2022 року. Прийняття від 01.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text>.

56. Які зміни несе новий закон щодо удосконалення надання медичної допомоги?. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/15851>.

57. Закон України «Про систему громадського здоров'я» Прийняття від 06.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>.

58. Закон України «Про лікарські засоби». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 22, ст. 86. Редакція від 05.02.2023. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

59. Наказ МОЗ України «Про затвердження пріоритетних напрямів розвитку сфери охорони здоров'я на 2023 - 2025 роки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1832282-22#Text>.

60. Лілікович П. В. Актуальні механізми у сфері надання адміністративних послуг в Україні. http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2020/103.pdf.

61. Васильєва О. І., Васильєва Н. В., Ігнатенко О. С. та ін. Загальні аспекти організації надання адміністративних послуг: навч.-метод. матеріали. К. : НАДУ, 2012. 56 с.

62. Домовленість про співпрацю в галузі охорони здоров'я між Європейською комісією та Міністерством охорони здоров'я України. URL: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/system/files/2023-06/Arrangement%20for%20cooperation%20Health_UA_0.pdf.

63. Міністерство фінансів України. У 2022 році видатки на охорону здоров'я становили 215,3 млрд гривень. URL: <http://surl.li/jhuis>

64. Бюджет - 2023: На фінансування охорони здоров'я передбачено 207 млрд гривень. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzhethet-2023_na_finansuvannia_okhoroni_zdorovia_peredbacheno_207_mlrd_griven-3804.

65. Бреденкамп К., Далє Е., Дорошенко О., та ін. Реформа фінансування системи охорони здоров'я в Україні Прогрес та майбутні напрями. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/366374/WHO-EURO-2022-5639-45404-65002-ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

66. Шлапко Т. В., Старинський М. В., Миргород-Карпова В. В. Європейські орієнтири реформування системи охорони здоров'я в Україні в порівнянні з Німеччиною. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2021. С.96-103.

67. Державна модель системи охорони здоров'я беверіджа на прикладі системи охорони здоров'я Великобританії. URL:

<https://pubhealth.med.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Lecture-4-Healthcare-systems.pdf>.

68. Лісовська О. О. Теоретичні засади функціонування моделей фінансування системи охорони здоров'я. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2020. Вип. 4. С.96-103.

69. Вороніна О. О. Впровадження Беверіджської моделі фінансування охорони здоров'я: перспективи та загрози для України. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. Черкаси, 2019. Вип. 52. С. 80–86.

70. Москаленко В.Ф., Гульчій О.П., Грузева Т.С. та ін. Громадське здоров'я: підручник для студентів вищих мед. навч. закладів. Вид. 3. Вінниця: Нова Книга, 2013. 560 с.

71. Камінська Т. М. Світові моделі фінансування охорони здоров'я. https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1908/1/Kaminska_284.pdf.

72. Філіпова Н. В. Особливості функціонування світових моделей фінансування охорони здоров'я. Науковий вісник Полісся. №2(21), 2020.